

[DEBAT TERRITORIAL i 4] Quina divisió per a la Catalunya del segle XXI?

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

23/06/2006

L'aprovació de l'estatut en referèndum obre la porta a la nova divisió territorial de Catalunya però aquesta no es produirà de manera immediata. Com succeeix amb la resta de l'estatut, els punts concrets on es fa esment a aquesta qüestió hauran de ser objecte de desplegament a través de la legislació corresponent. Per tant, d'entrada el tema no podrà ser abordat fins que no s'esgoti la legislatura, hi hagi noves eleccions a la tardor -amb gran probabilitat a l'octubre- i quedi definit un nou parlament. Serà aleshores quan els diferents grups polítics, en funció de la correlació de forces que s'hagi establert, determinaran la forma en què els catalans estructurem el territori. Les Jornades sobre l'Organització Territorial, van ser un excel·lent mirador a l'horitzó del proper mandat. D'una banda per la intervenció d'Oriol Nel·lo secretari per a la Planificació Territorial de l'actual govern que es va centrar justament en l'organització territorial a la llum del nou estatut però, sobretot, pel debat de clausura, que va comptar amb la presència de representants de tots els grups parlamentaris que van coincidir en el primer consens estatutari, abans que un d'ells -ERC- modifiqués la posició de cara al referèndum. El debat va constituir un avenç del que, segurament, es viurà a la cambra parlamentària d'aquí a un temps. Els participants van ser Roberto Labandera, pel PSC; Lluís Maria Corominas, per CiU; Teresa Aragonés, per ERC i Joan Boada per ICV. **La voluntat de l'actual govern** Oriol Nel·lo va afirmar que la nova divisió territorial és una autèntica necessitat perquè el disseny administratiu actual genera problemes que resulten en redundància i ineficàcia i que repercuteixen negativament en la ciutadania. Va posar com a mostra, una persona anònima de qualsevol barri de Barcelona la vida de la qual es veu afectada, en els seus diversos aspectes, per 11 instàncies administratives diferents. Hem arribat a aquesta situació perquè quan hi ha hagut canvis substancials d'organització política -per exemple en el moment en què es va restaurar la Generalitat i aquesta va desplegar el seu sistema administratiu propi els vells sistemes mai han estat substituïts pels nous sinó que hi ha hagut una superposició. Per això hi ha províncies i comarques. Segons Nel·lo, l'interès del govern català per reformar el sistema d'organització territorial té tres objectius bàsics: 'la racionalització de l'estructura administrativa, l'enfortiment dels governs locals i la millora de la capacitat de control democràtic per part dels ciutadans'. A partir d'aquesta premissa, es proposen tres nivells: - La vegueria, que haurà de tenir la funció de descentralització de la Generalitat i de cooperació local, afegint-hi la de fer d'àmbit de la planificació territorial -usos del sòl, traçat d'infraestructures, creixements urbans, etc.- - La comarca que haurà de ser un àmbit de cooperació intermunicipal, on els municipis que hi formin part deleguin les competències que considerin necessàries. Podran sorgir noves comarques però primer es discutirà sobre les competències materials i els recursos i aleshores es decidirà o no la creació d'una comarca. - El municipi. Sobre aquest nivell no es preveu un canvi en el nombre d'aquestes entitats però sí, a la llum del nou estatut, una revisió a fons del sistema de finançament local. Oriol Nel·lo va fer una referència valenta a la regió metropolitana que, com a vegueria, tindrà al seu govern i, dintre d'ella, els municipis podran organitzar-se, com arreu del país, en comarques. En el cas d'aquesta regió o vegueria hi haurà -excepcionalment- per als 30 municipis de la zona central una Àrea Metropolitana. Es tracta d'un cas especial i que per tant mereix un tractament de les mateixes característiques, sobre el qual Nel·lo va apuntar algunes dificultats prèvies: 'l'encaix d'aquest òrgan metropolità denota algunes qüestions de certa complexitat com són el seu encaix en el mapa comarcal, amb l'autonomia dels municipis i amb la vegueria, la qual cosa aconsella un plantejament equilibrat del conjunt'. **Debat dels**

parlamentaris El debat dels representants dels grups parlamentaris va començar amb una crítica força generalitzada a la Llei d'Organització Territorial de 1987, la qual va ser qualificada per més d'un parlamentari de 'lleï de caràcter partidista'. Joan Boada -ICV- va dir que 'la creació dels consells comarcals va contribuir a establir eines de control polític' mentre que Roberto Labandera va subratllar que la LOT havia contribuït a una organització territorial de Catalunya 'sense consens' i va afegir que 'aquest és un dèficit que hem arrossegat gairebé 20 anys'. Labandera va qualificar el problema de la divisió territorial de Catalunya com 'un tema on hi ha massa preguntes i molt poques respostes'. En contrast, Lluís Maria Corominas -CiU- va defensar la LOT i les comarques, encara que va reconèixer que calia aprofitar el moment polític per posar-se a legislar sobre la divisió territorial i va exposar quins eren, al seu parer, els principis bàsics des dels quals s'havia de partir per encarar bé aquest desafiament. Corominas va dir que 'ha d'existir un equilibri entre identitat i gestió'. I va afegir que la Generalitat, 'ha de ser un poder fort i els municipis també', per tant ens queda determinar què volem tenir al mig'. Teresa Aragonés -ERC- va definir l'objectiu de fer una nova divisió territorial: 'que qualsevol ciutadà del país, visqui on visqui, tingui les mateixes oportunitats i drets'. Per a Aragonés ha d'existir un doble consens: el polític i el territorial ja que tenir iniciatives en el primer nivell sense comptar amb el territori seria una mala solució. Va afirmar al respecte que 'no podem entrar en una batalla en el territori'. Com a mètode de treball va proposar primer definir les funcions de l'administració a les diferents escales per després, un cop establertes, crear els òrgans corresponents. La representant d'ERC va dir que en aquest tema tan complex calia considerar la heterogeneïtat i la flexibilitat, així com la simplificació, per evitar caure en duplicitats i, de manera destacada, va defensar el principi de subsidiarietat: 'tots aquells serveis que pugui prestar el municipi no cal que els presti un ens superior'. I aquí va reblar el clau de la seva intervenció tot dient que 'sense un finançament adequat no hi ha subsidiarietat possible' fent referència al seu no a 'un estatut retallat que ens limita en aquesta qüestió'.

Quin lloc per a la comarca? Aquests principis general enunciat per la representant d'ERC no van suscitar gaire discrepància 'tothom va estar d'acord amb la idea de racionalitat i simplicitat- sí que ho van fer, en canvi, la natura i funcions dels ens que ha d'haver-hi entre els municipis i la Generalitat, començant per la comarca. Joan Boada -ICV- va defensar el manteniment de la comarca però no com a peça fonamental, paper que va atribuir a la vegueria. La comarca haurà de ser per a ICV, 'unions de municipis per a gestionar temes concrets'. La posició d'ERC va ser semblant a la d'ICV, és a dir, el Consell Comarcal podria continuar existint però com a mancomunitat de municipis i amb un matís molt important; el poder d'aquestes comarques o mancomunitats no hauria de ser homogeni sinó variable en funció de la necessitat de cada àmbit. Labandera va manifestar al respecte: 'som crítics amb el mapa comarcal i no volem ampliar el nombre de comarques'. Va completar el seu punt de vista amb l'argument que calia evitar 'la interferència dels sentiments identitaris locals que no responen a l'interès general'. I va indicar que 'hi ha el perill d'atomització administrativa del país en unitats que no són eficaces'. Labandera va resumir la seva proposta en la següent expressió: 'municipi, municipi i municipi'. Ens per als quals va reclamar més competències i més recursos, amb el matís que 'la comarca té valor si es torna un ens de cooperació intermunicipal'. En aquest punt va posar en relleu que no tenia sentit la coexistència de mancomunitats i comarques tot defensant que 'ambdues realitats havien de confluir en una de sola'. Com era d'esperar, el representant de CiU va contestar a les afirmacions de Labandera tot dient que 'el mapa comarcal es pot modificar però en cap cas suprimir-se'. I va criticar que en el nou estatut aquest mapa hagués quedat per definir **Com serà la vegueria** ICV, PSC i ERC -membres del trencat govern tripartit- van defensar el paper de la vegueria amb algunes petites diferències. Tots tres la van considerar una unitat administrativa de la mida adequada per fer les funcions de descentralització del govern de la Generalitat, per acostar en definitiva el govern del país al territori. Teresa Aragonés -ERC- va introduir el matís de la doble condició de la vegueria 'hauria de ser ens descentralitzador de la Generalitat i a la vegada ens local'. ERC va proposar que la Vegueria tingui un Consell 'que sigui elegit democràticament i per tant tingui representació política' per oposició a la comarca que ha de desenvolupar-se a un nivell tècnic. CiU, per la seva banda es va limitar a defensar les set vegueries remarcant també la necessitat 'd'elegir els governs supralocals', sense especificar en aquest cas a quin nivell. El nombre és precisament un dels elements de discrepància. El representant del PSC, Labandera, va enumerar les 7 vegueries - Regió Metropolitana, Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre,

Girona, Catalunya Central, Lleida i Alt Pirineu i Aran- i va fer emfasi en el 'necessari reconeixement de la realitat metropolitana'. Respecte al nombre de vegueries, va dir podria encara està sotmès a una certa discussió després de l'anàlisi d'alguns casos en particular. A banda de les naturals interpel·lacions d'uns cap als altres, els representants polítics van escoltar algunes intervencions per part del públic assistent. Una d'elles va ser la del geògraf Vicenç Rosselló que va reclamar 'valentia als polítics per acabar per sempre amb unes divisions municipals medievals que no corresponien als canvis que havia experimentat el territori'. Rosselló va dir als parlamentaris que 's'oblidessin els tabus en aquesta qüestió'. Aquesta intervenció va generar unanimitat entre els diferents grups polítics que van coincidir en què la fusió entre municipis no es pot plantejar i que l'alternativa passa per la cooperació en les diferents maneres en què havia estat exposada. Malgrat les diferències manifestades pels polítics assistents, un d'ells, en aquest cas Teresa Aragonés va dir que 'des de la perspectiva actual es donen les condicions perquè durant la propera legislatura Catalunya pugui tenir una nova divisió territorial'. Queden encara dues incògnites. Quin govern sorgirà de les urnes? Voldrà, o podrà, afrontar la divisió territorial de manera immediata?

Adjunt**Mida** [[pàgina principal](#)]

19.03

(https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/divisioterritorialbanner1.jpg) KB

Share 0

Tuit

 (https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/noticia/debat-territorial-i-4-quina-divisio-per-a-la-catalunya-del-segle-xxi-0) (https://www.sostenible.cat/print/noticia/debat-territorial-i-4-quina-divisio-per-a-la-catalunya-del-segle-xxi-0)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)

[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)

[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)

[\(rss.xml\)](#)